

זוהר פרשת ויקהל (קצו):

ביום הדין ראש השנה הכלי נשק לישראל נגד המשטין הוא השופר

בוא וראה כתוב וכי תבאו מלחמה בארצכם על הצר הצורך אתכם וגו', ודרשנו על הצר, זה מלאך המות, הצורך אתכם תמיד והורג לאנשים, מה תקנה לו, והרעותם, אם בראש השנה שהוא יום הדין למעלה, וזה מלאך המות יורד למטה בשביל להשגיח במעשה האנשים, ולעלות למעלה להשטין להם ולהיות מקטרג עליהם, ישראל שיודעים זאת מקדימין בשופר, להריע עליו שלא יוכל להשטין להם, ולהגן עליהם^[5] וכל שכן בשעה שעושה דין והורג לאנשים, והוא נמצא למטה, וכל שכן בשעה שהולכים עם המת לבית הקברות וחוזרים מבית הקברות.

זוהר פרשת בהעלותך (קנה ע"א)

כמה חביבת הקב"ה אצל ישראל, שאף על פי שסרים מדרך הישר אינו עוזבם, ותמיד מחזיר פניו לעומתם, בדומה לעופר האיילים, שכאשר הוא הולך מחזיר את פניו למקום שיצא משם

ויהי בנסוע הארון ויאמר משה וגו', אמר רבי אלעזר כאן צריך להבין, נו"ן שהיא נזורה לאחור כאן בשני מקומות למה נרשמה^[6] נו"ן כפופה ענינה ידוע, נו"ן כפופה בחינת

זיו הזוהר

והמגיהים מחצה על מחצה עצלים. ומפורשי זוהר פחדו לשלוח יד להגיה כראוי. וכמבקרת תלמוד בבלי וירושלמי שעמד הב"ח ואח"כ הגר"א ויסקלו השיבושים כן מקרת זוהר. אבל מפורשי זוהר עוד לא יצאו ידי חובתם בענין זה. ואילו רק במקומות המדברים בסודות של עולמות העליונים וספירות הנסתרות פחדו פחד להגיה הטיבו לעשות. אבל אין זה דרך יפה בחלק פשט רמו ודרוש של זוהר. וכן כאן במאמר הזה נפלו הרבה שיבושים וחילופי גרסאות. ויבקשו להכניס פילא בקופא דמחטא. ולא כן עמדי. וכל מבין המודה על האמת יבין כי דברי צודקים. ועתה אבאר ואודיע שהמסורה ורוב הפסוקים הסכימו כי שתי הנוני"ן צריכות להכתב בספר התורה הפוכות לגמרי כזה.

ס. השופר מגין על ישראל שמזכיר להם זכות העקדה. וגם יש לו סגולה לערבב את השטן. ע. מאמר הזוהר בכאן הוא קשה הבנה. חבל נביאים מתנבאים בזה. וחבל גדולי הפסוקים מותבין ומפרקין. ומי יכניס ראשו בין שור בור ולויתן. ולא יפחד פן יקראנו אסון. אמנם כיון שכל אחד מישראל מתפלל ותן חלקנו בתורתך. מסתמא יש לכל אחד חלק בתורה. ובכן אענה חלקי אף אני. בעזר צורי וקוני. ראשית ידע הקורא כי כמעט טבת כל הדחוקים של מפורשי זוהר הוא שלא חקרו ודרשו השיבושים שנפלו בהעתקת כתבים עתיקים שעלו בהם קמשונים והרבה אותיות נטשטשו ונחסרו או שנתחלפה צורתן. ואחרי כן בהדפוס מסדרי האותיות עפ"י רוב אינם בעלי תורה.

נקבה, נו"ן פשוטה כולל בחי' זכר ונקבה, וזה נתבאר, אבל במקום זה של ויהי בנסוע הארון וגם אח"כ למה היא מהופכת בצירור זה נ, ובוא וראה נו"ן באשרי יושבי ביתך לא נאמר, לפי שהיא בגלות^[פ] וזה ביארו החברים שכתוב (עמוס ה) **נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל** וגוי, אלא מה כתוב למעלה, **וארון ברית ה' נוסע לפנייהם דרך שלשת ימים לתור להם מנוחה**, כיון שהיה נוסע הארון נו"ן נסעה עמו, והרי השכינה על גבי הארון שרתה, ובוא וראה חביבת הקב"ה **אצל ישראל**, שהרי אע"פ שהם סרים מדרך הישר אין הקב"ה רוצה לעזוב אותם, ותמיד מחזיר פניו לעומתם, שאם לא כן לא היתה להם תקומה בעולם, ובוא וראה הארון היה נוסע לפנייהם מהלך שלשה ימים, והנו"ן לא היתה נפרשת ממנו ונסעה עמו, ומתוך אהבת ישראל החזירה פניה ונסבה לעומת ישראל מן עבר הארון, כמו עופר האילים שכאשר הוא הולך מחזיר את פניו למקום שיצא משם, ועל כן בנסוע הארון נסבה הנו"ן פניה לעומת ישראל, וכתפי גוף הנו"ן לעבר הארון, ועל כן בנסוע הארון אמר משה קומה ה', אל תעזב אותנו, הסב פניך אלינו, אז החזירה הנו"ן פניה אל ישראל בצירור זה נ, כמי שמחזיר פניו לאוהבו, וכאשר התחיל הארון לנוח, אז החזירה הנו"ן פניה מלעומת ישראל ונתהפכה לעבר הארון, וכלה נתהפכה^[ג] אמר רבי שמעון, אלעזר ודאי כך הוא, אבל בנוח הארון לא החזירה פניה מישראל, שאם כן הוצרכה הנו"ן להיות מצוירת עתה להיפוך מן הצורה האחרת שלמעלה, נו"ן א' נזורה לאחור, ונו"ן ב' בדרך ישר לעבר הארון^[ק] אלא ודאי לא החזירה פניה מישראל, ומה עשתה בשעה שהתחיל הארון לנוח, כשאמר משה שובה ה', אז נח הארון, והשכינה חזרה ועמדה בצד אחר של הארון, ופניה היו לעומת ישראל ולעומת הארון, ואז הנו"ן כלה מכוונת להארון ולישראל, אלא שישראל גרמו אח"כ [שנתהפכה מהם], שכתוב ויהי העם כמתאווננים, אמר רבי אלעזר אני שאמרתי כך הוא מן הספר של רב ייבא סבא, שאמר בין בצד זה ובין בצד זה היתה החזרה, אמר ליה יפה אמר, אבל אופן ההחזרה שאמרתי תמצא כך מבואר בספרו של רב המנונא סבא, וכך הוא בודאי.

זיו הזוהר

לפי האל"ף ב"ת. לבעבור שהנו"ן רמז על נפילה וגלות השכינה. וא"כ מסתמא גם כאן תרמז הנו"ן הפוכה על איזה ענין בהמלכות והשכינה הקדושה. אבל לא נתבאר עוד מה הוא הרמז. ועתה מתחיל ר"א לבאר הענין באמרו אלא מאי כתיב לעילא. **צ.** סברת ר"א היתה ששתי מיני הפוכות של אות נו"ן הן בצירור כזה*. **ק.** קושיית רבי שמעון היא דא"כ צריכה להיות נו"ן השניה לא הפוכה אלא ישרה ככל הנוני"ן. ולכך מבאר ר"ש שהפיכה השניה של הנו"ן הוא שהפכה מקומה ממה שעמדה בשעת בנסוע בין ישראל לארון. חזרה אח"כ בשעת בנוחה לעמוד בעבר השני של הארון לעומת הארון וישראל בצירור כזה.

ור' אלעזר בא לבאר על מה מרמז הפוכת שתי הנוני"ן הנרשמות כאן. ובמקום שנדפס בזוהר 'אי תימא' הוא שיבוש. וצ"ל אתרשימא. **פ.** ר' אלעזר מבאר בשאלתו ענין האות נו"ן על מה תרמז. כמו שאמרו החכמים. שאלת חכם חצי תשובה. ואומר ר"א שענין נו"ן כפופה ידוע ונתבאר בהחבריא שתרמז על מדת המלכות והשכינה הקדושה. ונו"ן פשוטה תרמז על התכללות והזדוגות המלכות עם עלמא דדכורא. אבל ענין נו"ן הפוכה לא נתבאר עוד על איזה ענין תרמז במדת המלכות והשכינה הקדושה. אח"כ מביא עוד ר"א ראייה שאות נו"ן תרמז תמיד על המלכות והשכינה הקדושה. כי לא נאמרה נו"ן באשרי יושבי ביתך בסדר הפסוקים

חינם הוא ללא ברכה

כדי להפיק טוב בעולם נדרש אדם לקבל עליו עול מלכות שמיים בתחילה
עבדים פטורין מעול מלכות ולכן פטורין מהמצוות ולפיכך היו אוכלים ישראל במצרים חנם

זוהר פרשת בהר (קח ע"א)

זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם. אמר רבי אלעזר מהו חנם, בלא ברכה, שאינו
נותן לאדונו כלום, שלא היה עלינו במצרים עול שלמעלה, בוא וראה **עבדים פטורין**
מעול מלכות שלמעלה, ועל כן פטורים מן המצוות, מה עול מלכות שמים, אלא כשור הזה
שנותנים עליו עול בתחלה, כדי להוציא ממנו טוב לעולם, ואם אינו מקבל עליו עול ההוא
אינו עושה כלום, כן גם נצרך לו לאדם לקבל עליו עול מ"ש בתחלה, ואח"כ יעבוד בו בכל
מה שמחויב, ואם לא קבל עליו זה העול בתחלה אינו יכול לעבוד.. וזה העול אינו שורה
במי שהוא כפוף לאחר, ועל כן עבדים פטורים מעול מלכות שמים, ואם מזה העול פטורים,
מכל שאר פטורים, שהרי שאר אין שורה על האדם עד שנמצא עליו זה העול, ולפיכך היו
אוכלים ישראל במצרים חנם.

זוהר פרשת בהעלותך (קנה ע"ב)

מה זרעו של גד נטלו חלקם בארץ אחרת, כך המן היה שורה על ישראל מחוץ לארץ הקדושה

והמן כזרע גד הוא וגו'. אמר רבי יוסי להקים זרע וחילות בארץ, כמ"ש גד גדוד יגודנו, מה
זרעו של גד נטלו חלקם בארץ אחרת, כך המן הי' שורה על ישראל מחוץ לארץ
הקדושה, ד"א כזרע גד הוא, כזרע הירק גד שהוא לבן, ונקרש כשירד לאויר ונבלע בגוף,
ועינו כעין הבדלח, כבדלח ההוא שהוא לבן.

זוהר פרשת בלק (רח)

המן שירד לישראל במדבר היה מטל עליון, וכשהיה יורד היה מאיר בכל העולמות
אמר רבי שמעון בוא וראה המן שירד לישראל במדבר, מן ההוא היה מטל העליון שירד
מן עולמו של הקדמון הנסתר מכל נסתרות, וכשהיה יורד היה אורו מאיר בכל
העולמות, וממנו ניזון השדה תפוחים^[1] ומלאכים העליונים, וכשירד למטה ושלט בו אויר
העולם, נקפה ונשתנה זיו שלו, ולא הי' זיו שלו אלא כמו שכתוב, והמן כזרע גד הוא ועינו
כעין הבדלח, ולא יותר, וכל שכן מלאכים, כיון שירדו ושלט בהם האויר, נשתנו ממדריגה
ראשונה ההיא שהיתה להם.

זיו הזוהר

ר. היינו עולם המלכות מקום משכן הנשמות, כמו שהמלכות שפע האבות חסד גבורה תפארת. שהתפוח יש לו ג' גונים לבן אדום ירוק. כן נשפע

